Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
C serija

C/2025/6772

2025 12 23

EUROPOS CENTRINIO BANKO NUOMONĖ

2025 m. lapkričio 18 d.

dėl pasiūlymo dėl fiskalinio supaprastinimo dokumentų rinkinio, į kurį įtraukti tiksliniai tam tikrų Sąjungos ekonomikos valdymo taisyklių pakeitimai

(CON/2025/37)

(C/2025/6772)

Įžanga ir teisinis pagrindas

2025 m. spalio 17 ir 22 d. Europos Centrinis Bankas (ECB) gavo atitinkamai Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Parlamento prašymus pateikti nuomonę dėl a) pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo dėl suderinimo su ES ekonomikos valdymo sistema ir tolesnio tos sistemos paprastinimo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1173/2011 ir (ES) Nr. 473/2013 ([1]) (toliau – pasiūlytas reglamentas, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1173/2011 ir (ES) Nr. 473/2013), ir b) pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo dėl euro zonos valstybių narių, kurios turi didelių finansinio stabilumo sunkumų arba kurioms tokie sunkumai gresia, ekonominės ir biudžeto priežiūros iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 472/2013 ([2]) (toliau – pasiūlytas reglamentas, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 472/2013).

Be to, 2025 m. spalio 17 d. ECB gavo Europos Sąjungos Tarybos prašymą pateikti nuomonę dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo dėl finansavimo tvarkos ir diversifikuotos finansavimo strategijos naudojimo iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 332/2002 ([3]) (toliau – pasiūlytas reglamentas, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 332/2002), ir kartu su pasiūlytu reglamentu, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1173/2011 ir (ES) Nr. 473/2013, ir pasiūlytu reglamentu, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 472/2013, – pasiūlyti reglamentai).

ECB kompetencija teikti nuomonę grindžiama Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 127 straipsnio 4 dalimi ir 282 straipsnio 5 dalimi, nes pasiūlyti reglamentai yra susiję su Europos centrinių bankų sistemos pagrindiniu tikslu – palaikyti kainų stabilumą, kaip nustatyta Sutarties 127 straipsnio 1 dalyje, 282 straipsnio 2 dalyje ir Europos centrinių bankų sistemos ir Europos Centrinio Banko statuto 2 straipsnyje. Vadovaudamasi Europos Centrinio Banko darbo reglamento 17 straipsnio 5 dalies pirmu sakiniu, Valdančioji taryba priėmė šią nuomonę.

1. Bendrosios pastabos

1.1. ECB palankiai vertina pasiūlytus reglamentus, į kuriuos įtraukti būtini ir tiksliniai tam tikrų euro zonai būdingų Sąjungos ekonomikos valdymo taisyklių pakeitimai. Šiais pakeitimais siekiama užtikrinti valdymo taisyklių suderinimą su 2024 m. balandžio mėn. priimta išsamia visos Sąjungos ekonomikos valdymo reforma ([4]). Iš tiesų, euro zonai būdingi Sąjungos ekonomikos valdymo elementai, kuriems taikomi pasiūlyti reglamentai, nebuvo įtraukti į minėtą visapusišką reformą, todėl turėtų būti su ja suderinti. Pasiūlytais reglamentais taip pat siekiama sumažinti valstybėms narėms taikomus ataskaitų teikimo reikalavimus, be kita ko, vengiant tam tikro ataskaitų teikimo dubliavimo.

([1]) COM(2025) 591 final.
([2]) COM(2025) 593 final.
([3]) COM(2025) 595 final.
([4]) Ši reforma apima 2024 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2024/1263 dėl veiksmingo ekonominės politikos koordinavimo ir daugiašalės biudžeto priežiūros, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1466/97 (OL L, 2024/1263, 2024 4 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj), 2024 m. balandžio 29 d. Tarybos reglamentą (ES) 2024/1264, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 1467/97 dėl perviršinio deficito procedūros įgyvendinimo paspartinimo ir paaiškinimo (OL L, 2024/1264, 2024 4 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj), ir 2024 m. balandžio 29 d. Tarybos direktyvą (ES) 2024/1265, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2011/85/ES dėl reikalavimų valstybių narių biudžeto sistemoms (OL L, 2024/1265, 2024 4 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

1.2. Konkrečiau, pasiūlytuose reglamentuose, be kita ko, numatyti šie pakeitimai, kuriais siekiama užtikrinti suderinimą su 2024 m. reforma: a) euro zonos valstybių narių biudžeto planų projektų stebėsenos bei vertinimo ir perviršinio deficito padėties ištaisymo užtikrinimo bendros nuostatos, b) sankcijos, taikomos tais atvejais, kai euro zonos valstybės narės nesilaiko ekonomikos valdymo taisyklių, ir c) nuostatos dėl griežtesnės euro zonos valstybių narių, kurios turi didelių finansinio stabilumo sunkumų arba kurioms tokie sunkumai gresia, arba kurios gauna finansinę pagalbą, priežiūros ir priežiūros po programos įgyvendinimo. Šis suderinimas prisidės prie bendro Sąjungos ekonomikos valdymo patikimumo. Kaip jau nurodyta ECB nuomonėje dėl minėtos reformos, tvirta Sąjungos ekonominės ir fiskalinės politikos koordinavimo ir priežiūros sistema yra labai svarbi Sąjungai, valstybėms narėms ir ypač euro zonai ([5]).

1.3. Išaiškinus ir supaprastinus procedūras ir ataskaitų teikimo prievoles, kaip numatyta pasiūlytuose reglamentuose, ekonominė ir fiskalinė priežiūra bus veiksmingesnė, o valstybėms narėms tenkanti ataskaitų teikimo našta sumažės.

1.4. Kalbant visų pirma apie griežtesnę priežiūrą, ECB palankiai vertina patikslinimą, kad šios priežiūros taikymas prevencinę finansinę pagalbą gaunančiai euro zonos valstybei narei yra tiesiogiai susijęs su tokia prevencine finansine pagalba, pagal kurią valstybė narė turi priimti naujas politikos priemones. Taip būtų neatsižvelgiant į tai, ar prevencinė finansinė pagalba teikiama pagal Europos stabilumo mechanizmo (ESM) griežtesnių sąlygų kredito liniją (GSKL), kuri savaime apima reikalavimą priimti naujas politikos priemones, ar pagal kitą prevencinės finansinės pagalbos priemonę ([6]). Atlikus šį patikslinimą, griežtesnė priežiūra nebus taikoma euro zonos valstybėms narėms, gaunančioms prevencinę finansinę pagalbą, dėl kurios nereikia priimti jokių naujų politikos priemonių. Be to, kalbant apie galimas būsimas ESM prevencinės finansinės pagalbos priemones, Komisija įvertins, ar pagrįsta galiausiai taikyti griežtesnę priežiūrą. ECB palankiai vertina tai, kad yra susisteminami šios griežtesnės priežiūros taikymo arba netaikymo euro zonos valstybėms narėms, gaunančioms prevencinę finansinę pagalbą, atvejai. ECB taip pat palankiai vertina tai, kad pasiūlytuose reglamentuose patikslinamas priežiūros po programos įgyvendinimo tikslas ir taikymo sritis ir ji supaprastinama, kartu išlaikant veiksmingą grąžinimo rizikos vertinimą.

1.5. Galiausiai ECB taip pat palankiai vertina tai, kad pasiūlytais reglamentais finansavimo tvarka, kuria remiama Sąjungos finansinė pagalba euro zonai nepriklausančioms valstybėms narėms, kurios susiduria su mokėjimų balanso sunkumais, taip pat suderinama su šiuo metu galiojančia bendra Sąjungos diversifikuota finansavimo strategija.

2. **Konkrečios pastabos**

2.1. *Pasiūlytas reglamentas, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1173/2011 ir (ES) Nr. 473/2013*

ECB palankiai vertina pasiūlytus reglamentų (ES) Nr. 1173/2011 ir (ES) Nr. 473/2013 dalinius pakeitimus, nes jais siekiama užtikrinti šių reglamentų suderinimą su Sąjungos ekonomikos valdymo sistemos nuostatų reforma ir bendra logika bei požiūriu. Užtikrinus įvairių reglamentų, sudarančių Sąjungos ekonomikos valdymo sistemą, nuoseklumą, bus daugiau aiškumo ir skaidrumo, o tai yra labai svarbu siekiant veiksmingai įgyvendinti reformuotą sistemą.

2.2. *Pasiūlytas reglamentas, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 472/2013*

2.2.1. Kaip nurodyta 1.4 dalyje, ECB palankiai vertina paaiškinimus dėl pasiūlytų Reglamento (ES) Nr. 472/2013 dalinių pakeitimų. Pagal 8 konstatuojamąją dalį valstybei narei, kuri iš vienos ar kelių kitų valstybių narių ar trečiųjų šalių, Europos finansinės padėties stabilizavimo priemonės, ESM arba kitos atitinkamos tarptautinės finansų įstaigos, pavyzdžiui, Tarptautinio valiutos fondo, prevenciškai gauna finansinę pagalbą, dėl kurios reikia priimti naujas politikos priemones, turėtų būti taikoma griežtesnė priežiūra, įskaitant atvejus, kai finansinė pagalba dar

([5]) Žr. 2023 m. liepos 5 d. Europos Centrinio Banko nuomonės CON/2023/20 dėl pasiūlymo dėl ekonomikos valdymo reformos Sąjungoje (OL C 290, 2023 8 18, p. 17) bendrąsias pastabas. Visos ECB nuomonės skelbiamos interneto svetainėje „EUR-Lex“.

([6]) Žr. pasiūlyto reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 472/2013, 8 konstatuojamąją dalį.

nepanaudota. Minėtoje konstatuojamojoje dalyje taip pat paaiškinama, kad ESM griežtesnių sąlygų kredito linijai (GSKL) reikalingos naujos politikos priemonės, todėl tokią finansinę pagalbą prevenciškai gaunančiai valstybei narei turėtų būti taikoma griežtesnė priežiūra. Galiausiai 8 konstatuojamojoje dalyje paaiškinama, kad, kalbant apie naujas ESM prevencinės finansinės pagalbos priemones, Komisija kiekvienu konkrečiu atveju turėtų įvertinti, ar yra tokių su tuo atveju naudojama nauja priemone susietų naujų politikos priemonių ir ar dėl to valstybei narei gavus tokią finansinę pagalbą griežtesnė priežiūra yra pateisinama.

2.2.2. Be to, kaip nurodyta 1.4 dalyje, ECB palankiai vertina pasiūlymą į Reglamento (ES) Nr. 472/2013 14 straipsnį įtraukti nuostatą, kuria paaiškinamas priežiūros po programos įgyvendinimo tikslas ir taikymo sritis, t. y. stebėti ir vertinti a) atitinkamos valstybės narės pajėgumą grąžinti gautą finansinę pagalbą, atsižvelgiant į jos ekonominę, biudžeto ir finansinę padėtį; b) visų reformų, įtrauktų į makroekonominio koregavimo programą arba į gautos prevencinės finansinės pagalbos teikimo sąlygas, įgyvendinimą; c) poreikį imtis taisomųjų priemonių siekiant sumažinti riziką, kad atitinkama valstybė narė negrąžins gautos finansinės pagalbos ([7]). Išvykstamieji patikrinimai ir Komisijos pranešimas apie jų rezultatus kompetentingam Europos Parlamento komitetui, Ekonomikos ir finansų komitetui ir atitinkamos valstybės narės parlamentui turi būti tęsiami kartu su ECB ir paprastai kas šešis mėnesius.

2.2.3. ECB taip pat palankiai vertina pasiūlymą į Reglamento (ES) Nr. 472/2013 14 straipsnį įtraukti dar vieną naują nuostatą, pagal kurią Komisija galėtų sustabdyti priežiūros po programos įgyvendinimo taikymą penkerių metų laikotarpiui nuo jos taikymo pradžios, atsižvelgdama į specialų vertinimą, kurį Komisija gali parengti dėl atitinkamos valstybės narės pajėgumo grąžinti gautą finansinę pagalbą ir dėl kurio Komisija turi atsižvelgti į tam tikras aplinkybes, išdėstytas toje pasiūlytoje naujoje nuostatoje ([8]). ECB pastebi, kad nenumatyta, kad jis turėtų veikti kartu su Komisija, kai ši praneša apie atliktą vertinimą ar apie sprendimą dėl priežiūros po programos įgyvendinimo sustabdymo. Tačiau atitinkami patikrinimai turi būti vykdomi kartu su ECB, panašiai kaip išvykstamieji patikrinimai po programos įgyvendinimo.

2.2.4. Tuo metu, kai buvo paskelbtas Komisijos pasiūlymas, po kurio buvo priimtas Reglamentas (ES) Nr. 472/2013, Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1024/2013 ([9]) (toliau – BPM reglamentas) dar nebuvo priimtas. Be to, ECB nuomonė dėl to Komisijos pasiūlymo ([10]) buvo priimta 2012 m. kovo 7 d., gerokai prieš baigiant rengti BPM reglamentą ir prieš tai, kai 2014 m. lapkričio 4 d. ECB prisiėmė BPM reglamentu jam pavestus uždavinius. ECB palankiai vertina tai, kad pasiūlytame reglamente aiškiai nurodoma, viena vertus, BPM reglamento ir, kita vertus, ECB, kaip priežiūros institucijos, ir atitinkamų nacionalinių kompetentingų institucijų vaidmens vykdant griežtesnę priežiūrą ([11]) sąveika pagal Reglamento (ES) Nr. 472/2013 3 straipsnio 3 dalį.

2.3. *Pasiūlytas reglamentas, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 332/2002*

2.3.1. ECB palankiai vertina pasiūlytą reglamentą, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 332/2002, siekiant supaprastinti mokėjimų balanso priemonės finansavimo tvarką euro zonai nepriklausančių valstybių narių naudai ir padidinti jos veiksmingumą bei ekonominį efektyvumą.

([7]) Žr. pasiūlytų Reglamento (EB) Nr. 472/2013 dalinių pakeitimų 1 straipsnio 9 punkto d papunktį, kuriuo į Reglamentą (EB) Nr. 472/2013 įterpiama nauja 14 straipsnio 1a dalis.

([8]) Žr. pasiūlytų Reglamento (EB) Nr. 472/2013 dalinių pakeitimų 1 straipsnio 9 punkto d papunktį, kuriuo į Reglamentą (EB) Nr. 472/2013 įterpiama nauja 14 straipsnio 2a dalis.

([9]) 2013 m. spalio 15 d. Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1024/2013, kuriuo Europos Centriniam Bankui pavedami specialūs uždaviniai, susiję su rizikos ribojimu pagrįstos kredito įstaigų priežiūros politika (OL L 287, 2013 10 29, p. 63, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1024/oj).

([10]) Žr. 2012 m. kovo 7 d. Europos Centrinio Banko nuomonę CON/2012/18 dėl ekonomikos valdymo reformos Europos Sąjungoje (OL C 141, 2012 5 17, p. 7).

([11]) ECB pažymi, kad Reglamento (ES) Nr. 472/2013 7 straipsnio 4 dalyje (programų priežiūra) ir 14 straipsnio 2 dalyje (priežiūra po programos įgyvendinimo), iš dalies pakeitus pasiūlytu reglamentu, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 472/2013, būtų daroma kryžminė nuoroda į 3 straipsnio 3 dalį.

2.3.2. Sąjungos priemonės finansavimo metodas šiuo metu grindžiamas kompensaciniu finansavimu, pagal kurį Komisija vykdo rinkos operacijas remdamasi kiekvienos konkrečios skolinimo situacijos reikalavimais. Tai reiškia, kad kiekvienas Komisijos sudaromas skolinimosi sandoris yra tiesiogiai susijęs su išmokėjimo poreikiu. Pasiūlytu reglamentu, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 332/2002, priemonės finansavimo metodas pakeičiamas į diversifikuotą finansavimo strategiją, suderinant ją su šiuo metu veikiančia vieninga diversifikuota Komisijos finansavimo strategija.

Priimta Frankfurte prie Maino 2025 m. lapkričio 18 d.

ECB Pirmininkė
Christine LAGARDE